

Άρειος Πάγος 606/1974, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ 33/74 σελ. 1362, ΝοΒ 23/75 σελ. 163

Περίληψη: Επί εργατικού ατυχήματος, οφειλομένου εις δόλον του εργοδότη ή ένεκα της μη τηρήσεως των όρων ασφαλείας, οι δικαιούμενοι αποζημιώσεως έχουν εκλεκτικόν δικαίωμα, όπως ζητήσουν την καταβολήν της κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως του ν. 551/1915 ή της του κοινού δικαίου. - Το προς απόληψιν αποζημιώσεως δικαίωμα εξαντλείται διά της επιλογής μιας των αποζημιώσεων τούτων. - Η αίτησις ή η αποδοχή των κατ' άρθρον 7 του ν. 551 εξόδων νοσηλείας ή κηδείας δεν δύναται να ερμηνευθή ως δηλούσα επιλογήν της κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως. - Κατ' εξαίρεσιν η επιλογή της αποζημιώσεως ταύτης δεν αποκλείει την αθροιστικήν επιδίωξιν της του κοινού δικαίου τοιαύτης, εάν υπαίτιος του ατυχήματος είναι πρόσωπον διάφορον του εργοδότη. - Το παραδεκτόν των αποδεικτικών μέσων κρίνεται κατά το δικονομικόν δίκαιον το ισχύον κατά τον χρόνον της συστάσεως της αποδεικτέας σχέσεως. - Η υπό του Συμβουλίου Ελέγχου Ναυτικών Ατυχημάτων συντασσομένη έκθεσις έχει την αποδεικτικήν δύναμιν του ισχύοντος κατά τον χρόνον του ατυχήματος δικονομικού δικαίου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΚΙΜ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. ΝΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Παυλάκης, Αρσ. Κεσίσογλου

Κατ' άρθρον 16 εδάφια α'-γ' του διά του β.δ. 24/7-25.8.1920 κωδικοποιηθέντος ν. 551 οι παθόντες εξ ατυχήματος του άρθρου 1, δυναμένου να αποδοθή εις δόλον του εργοδότη... έχουν το εκλεκτικόν δικαίωμα να ασκώσιν είτε την εκ του παρόντος νόμου, είτε την εκ του κοινού αστικού δικαίου προσήκουσαν αυτοίς προς αποζημιώσιν αξίωσιν. Το αυτό ισχύει και διά την περίπτωσιν, καθ' ην το ατύχημα επήλθεν εν εργασία ή επιχειρήσει, εν η δεν ετηρήθησαν αι διατάξεις ισχυόντων νόμων... περί των όρων ασφαλείας και ένεκα της μη τηρήσεως τούτων. Η αίτησις ή αποδοχή των κατ' άρθρον 7 οφειλομένων εξόδων (νοσηλείας και κηδείας) ουδέποτε δύναται να ερμηνευθή ως δηλούσα επιλογήν της κατά τον παρόντα νόμον αποζημιώσεως. Εν περιπτώσει επιλογής της κατά τον παρόντα νόμον αποζημιώσεως τα αυτά πρόσωπα διατηρούσι την κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον προσήκουσαν αυτοίς αξίωσιν εναντίον του υπαίτιου του ατυχήματος προσώπου, εφ' όσον τούτο είναι διάφορον του κατά τον παρόντα νόμον προς αποζημιώσιν υποχρέου. Εκ των διατάξεων τούτων, σαφώς προκύπτει ότι η οφειλομένη αποζημίωσις εις τον παθόντα εξ εργατικού ατυχήματος, δυναμένου να αποδοθή εις δόλον του εργοδότη ή επελθόντος εν εργασία ή επιχειρήσει, εν η δεν ετηρήθησαν αι ισχύουσαι διατάξεις περί των όρων ασφαλείας, συνίσταται, κατ' επιλογήν αυτού, εις την προβλεπομένην είτε του νόμου τούτου, είτε υπό του κοινού αστικού δικαίου, εξαντλουμένου του δικαιώματος αυτού διά της επιλογής μιας εκ των αποζημιώσεων τούτων, με μόνην εξαίρεσιν την περίπτωσιν του εδαφίου γ' ιδίου άρθρου 16, καθ' ην, ως εξετέθη, εν επιλογή της κατά τον ν. 551 αποζημιώσεως, διατηρείται η κατά το κοινόν δίκαιον αξίωσις αποζημιώσεως, εναντίον του υπαίτιου ατυχήματος προσώπου, εφ' όσον τούτο είναι διάφορον του κατά τον νόμον τούτον προς αποζημιώσιν υποχρέου. Αντίθετος άποψις, καθ' ην κατά πάσαν περίπτωσιν δύναται να ζητητά πλην της εκ του ν. 551 αποζημιώσεως και η κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον, εκ της οποίας, επιδικαζομένης, αφαιρείται είτε η πρότερον επιδικασθείσα εκ του ν. 551, είναι αποκρουστή, ως οδηγούσα εις αθροιστικήν επιδίωξιν αμφοτέρων των αποζημιώσεων αντί της κατά την σαφή έννοιαν των προδιαληφθεισών διατάξεων του ν. 551 οριζομένης διαζευκτικής επιδιώξεως μιας εκ τούτων. Εν προκειμένω, όθεν, το εκδόν την προσβαλλομένην απόφασιν Εφετείον απορρίψαν, κατ' επικύρωσιν της πρωτοδίκου, την ένδικον αγωγήν, διώκουσαν αποζημιώσιν εκ του κοινού δικαίου, λόγω του εξ εργατικού ατυχήματος θανάτου του συζύγου και πατρός των εναγουσών, δι' ον είχαν ήδη επιδικασθή αιταίς η κατά τον ν. 551 τοιαύτη, ορθώς ηρμήνευσε και εφήρμοσε τας ως άνω διατάξεις άρθρου 16 ν. 551, ο δε περί του αντιθέτου πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος και απορριπτέος.

Το παραδεκτόν των αποδεικτικών μέσων, εν οίς και τα νόμιμα τεκμήρια, ως εκ του στενού συνδέσμου των μετά της συστάσεως της αποδεικτέας δικαιολογικής σχέσεως, κρίνεται, κατά γενικήν αρχήν του δικονομικού δικαίου, συμφώνως προς τον εν τω χρόνω της συστάσεως αυτής ισχύοντα νόμον, ον και μόνον ηδύναντο και ώφειλον να έχουν υπ' όψιν ως προς την απόδειξιν αυτής οι ενδιαφερόμενοι, μη επιτρεπομένου όπως στερηθούν μεταγενεστέρως παρεχομένου πρότερον αποδεικτικού μέσου, ή όπερ ταυτό, όπως περιορισθή ή αλλοιωθή η αποδεικτική δύναμις αυτού, εις τρόπον ώστε να απολέση την δίκην ο ούτω στερηθείς του αποδεικτικού μέσου. Κατ' άρθρον 5 § 5 α.ν. 1772/1939 "περί διοικητικού ελέγχου ναυτικών πληρωμάτων", ισχύον εν τω χρόνω επελεύσεως του εν τη αγωγή ατυχήματος (1963), η υπό του

Συμβουλίου Ελέγχου Ναυτικών Ατυχημάτων (Σ.Ε.Ν.Α.) συντασσομένη έκθεση έχει την αποδεικτική ισχύ του άρθρου 298 της Πολιτικής Δικονομίας, θεωρουμένων πάντων των κρινόμενων ζητημάτων ως απαιτούντων διά την επίλυσιν αυτών ιδιάζουσαν εμπειρίαν ή γνώσιν ιδιαίτερας τέχνης ή επιστήμης. Εν προκειμένω το Εφετείον δεξάμενον ανελέγκτως, ως εκ των αποδείξεων προκύψαν, ότι κατά την υπ' αριθ. 284/1965 έκθεσιν του Σ.Ε.Ν.Α. το προκαλέσαν τον θάνατον του συζύγου και πατρός των εναγουσών ατύχημα οφείλεται εις τυχαίον γεγονός, μετά ταύτα δε κρίναν ότι υφίσταται εντεύθεν πλήρης απόδειξις περί της ανυπαρξίας υπαιτιότητός τινος των εν τω πλοίω, ένθα συνέβη το ατύχημα, υπηρετούντων και προστηθέντων υπό της εναγομένης, επί τη αιτιολογία δε ταύτη απορρίψαν ως ουσία αβάσιμον την αγωγήν καθ' ο κεφάλαιόν της διώκεται, νομίμως, η καταψήφισις της εναγομένης εις καταβολήν χρηματικής ικανοποίησεως λόγω ψυχικής οδύνης, ουδόλως έλαβεν υπ' όψιν αποδεικτικά μέσα, μη επιτρεπόμενα υπό του νόμου, ουδέ παρέβη τους ορισμούς του νόμου εν σχέσει προς την δύναμιν των αποδεικτικών μέσων. Συνεπώς ο δεύτερος, τελευταίος, λόγος αναιρέσεως καθ' ον παρά τον νόμον το Εφετείον έκρινεν, ότι η ρηθείσα έκθεσις του Σ.Ε.Ν.Α. αποτελεί πλήρη απόδειξιν, καθ' όσον κατ' άρθρον 19 § 2 Εισ. ν. Κώδ. Πολ. Δικ. "αι κατά την παράγραφον 1 γνωμοδοτήσεις πραγματοποιησώνων ή αι βάσει αυτών εκδιδόμεναι αποφάσεις διοικητικών αρχών ή συλλογικών οργάνων της διοικήσεως εκτιμώνται ελευθέρως υπό του δικαστηρίου, πάσα δε αντίθετος διάταξις καταργείται", είναι αβάσιμος και απορριπτέος, διότι η διάταξις αύτη, άρθρον 19 § 2 Εισ. Ν. Κώδ. Πολ. Δικ. δεν καταλαμβάνει κατά τα προεκτεθέντα και τας προ του Κώδ. Πολ. Δικονομίας συντελεσθείσας, ως εν προκειμένω, δικαιολογητικάς σχέσεις, άτε μη προκυπτούσης εξ αυτής τοιαύτης θελήσεως του νομοθέτου, ομιλούντος, τουναντίον, περί "εκδιδομένων", τουτέστιν εφεξής, και ουχί εκδοθεισών αποφάσεων, εξ ου συνάγεται εφαρμογή αυτής επί των υπό την ισχύν αυτού εκδιδομένων αποφάσεων(*)).

(*) Επικυροί την υπ' αριθ. 2110/1969 απόφασιν του Εφετείου Αθηνών.